

چرا کودکان پرخاشگر می شوند؟/ خطرات فیلم ها و بازی های خشن

پرخاشگری کودکان وضعیتی است که به دلایل مختلفی بروز می کند که اگر درست ریشه یابی و درمان نشود می تواند مشکلات زیادی برای کودک و خانواده ایجاد کند.

خبرگزاری مهر- پرخاشگری کودکان وضعیتی است که به دلایل مختلفی بروز می کند که اگر درست ریشه یابی و درمان نشود می تواند مشکلات زیادی برای کودک و خانواده ایجاد کند.

بسیاری از خانواده ها از پرخاشگری کودکانشان شکایت دارند و مدام از خود می پرسند که فرزندشان این رفتارها را چگونه یاد گرفته است؟ چرا این اتفاق برای فرزند آنها افتاده است؟ آیا در بروز این رفتار مقصر بوده اند در نهایت این سوال برایشان مطرح است که چه باید کرد تا کودک این عادت ناپسند را ترک کند.

پرخاشگری معمولا از زمانی در کودک آغاز می شود که کودک توانایی بروز رفتارهای خشونت آمیز را داشته باشد. بنابراین از دو سالگی کودکان می توانند براحتی این رفتارها را از خود بروز دهند.

شدت این رفتار در پسران بیش از دختران است و به طور کلی اضطراب نیز در کودکان زیر 5 سالی که از خود خشونت بروز می دهند، دیده می شود. به طور کلی پرخاشگری کودک می تواند متاثر از چند عامل مختلف باشد.

وقتی عوامل محیطی باعث بروز پرخاشگری می شود

یکی از عوامل بروز این رفتار، دلایل اکتسابی است که آن نیز متاثر از چند عامل است:

مشاهده رفتارهای خشونت آمیز

یکی از دلایل بسیار مهم پرخاشگری در کودکان یادگیری است یعنی اگر کودک شاهد رفتارهای خشونت بار پدر و مادر با افراد دیگر باشد، این گونه رفتار را فرا می گیرد. بنابراین کودکان از طریق مشاهده، رفتارهای والدین را می آموزند و همانند الگوهای خود رفتار می کنند.

مشاهده فیلم های خشونت آمیز

متأسفانه تعداد زیادی از والدین، برنامه های خشونت آمیز مورد علاقه شان را در کنار کودکان تماشا می کنند این مساله علاوه بر اینکه باعث رفتار خشونت آمیز در کودکان می شود، موجب علائم اضطراب در آنان نیز می شود. بنابراین نیاز است والدین بر اساس علاقه خود و فرزندان شان زمان خاصی را برای دیدن این فیلم ها اختصاص دهند و به هیچ وجه این گونه فیلم ها را همراه کودکانشان نبینند.

استفاده از بازی های خشونت آمیز

استفاده از بازی های خشونت آمیز مانند پلی استیشن یا بازی های کامپیوتری که عمدتا با زد و خورد شدید همراه است نیز باعث بروز علائم خشونت آمیز در کودکان می شود. البته چنانچه خانواده ها بخواهند یکباره این صحنه ها را از برنامه روزانه کودکانشان حذف کنند، با مخالفت شدید مواجه خواهند شد. بنابراین خانواده ها برای کاهش این رفتارها باید سعی کنند آرام آرام و پله پله دیگر موضوعات مورد علاقه کودکانشان را برایش جایگزین کنند.

به عنوان مثال اگر کودکی علاقه به فوتبال یا ماشین بازی دارد، سعی کنند سی دی این گونه بازی ها را جایگزین کنند. این روند باید آنقدر آرام صورت گیرد که حداقل مخالفت از سوی بچه صورت گیرد.

شرطی شدن کودکان

در این حالت، کودک شرطی شده تا در مقابل هر خواسته اش گریه کند. معمولا این حالت در کودکان زیر 3 سال بیشتر دیده می شود. این گریه قطعا وسعت بیشتری پیدا می کند و به پا کوبیدن، کوبیدن سر به دیوار، فریاد زدن، کشیدن موها و خشونت در مقابل خواهر

و برادر خود تبدیل می شود. برخی از این مسائل مربوط به این است که کودک برای رسیدن به تمام خواسته‌هایش از خشونت استفاده می کند. در این حالت والدین باید فقط بی توجهی از خود نشان بدهند؛ چرا که هر نوع توجهی در مقابل این رفتار کودک، می تواند مساله را شدیدتر کند، مانند خشونت در مقابل والدین و فریاد کشیدن. تنها راهکار این مساله، نشان ندادن عکس العمل در قبال کار این کودکان است اما چنانچه کودکی بارها و بارها در روز این کار را انجام بدهد والدین از خود واکنش نشان ندهند، باعث می شود کودک در روند عاطفی اش با مشکل روبرو شود.

در این خصوص نیز باید گفت اگر یک کودک از خود رفتار ناشایست خاصی انجام داد. برای درمان فقط به آن رفتار توجهی نکنند و با بقیه رفتارها به شکل دیگری برخورد کنند. گاهی در صورتی که رفتار کودک منطقی باشد می توان خواسته های کودک را برآورد اما باید در مقابل غیرمنطقی ترین رفتارهای کودک که به شکل بهانه گیری بروز می کند، والدین خاموش شوند.

بیماری های جسمی و روانی

این گروه از بیماری ها نیز که موجب پدید آمدن رفتار پرخاشگری کودکان است، به چند دسته متنوع تقسیم بندی می شوند.

- بیش فعالی

کودکانی که بیش فعال هستند از خود شیطنت بیش از حد بروز می دهند در صورتی که خانواده ها آگاهی های لازم برای برخورد یا دارودرمانی با این کودکان را نداشته باشند و با این کودکان رفتار نامناسب داشته باشند کودک به خاطر محدودیت هایی که دارد و به علت نبود شرایط تفریح و بروز هیجان دچار ناراحتی عصبی و پرخاشگری می شود و رفتارهای خرابکارانه ای از خود بروز دهد اولین راهکار برای درمان این کودکان مراجعه به روانشناس کودک و نوجوان است.

- معلولیت های جسمی شدید

کودکانی که به دلیل نقص جسمی نمی توانند ارتباط مناسبی با دیگران برقرار و خواسته های خود را به شکلی مطرح کنند تا اطرافیان متوجه آن خواسته ها شوند عمدتاً رفتار پرخاشگرانه از خود نشان می دهند.

تنها راهکار درمان این کودکان این است که والدین و پرستار سعی کنند زبان مشترک بین خود و این کودکان را پیدا کنند حداقل زبان خاص کودک را به شکل اشاره یاد بگیرند تا آرام آرام درخواست های آنان را بشنوند و پاسخ بدهند. این روش باعث می شود شدت پرخاشگری این کودکان کاهش یابد اما اگر پرخاشگری ادامه داشت لازم است تا از دارو و درمانی استفاده شود.

- معلولیت جسمی خفیف

این موضوع متأسفانه در کشور ما بسیار رخ می دهد و کودکانی که از معلولیت خفیف اما از هوش بالایی برخوردار هستند، مانند کودکان لب شکری، کم شنوا، کم بینا و کودکانی با ناهنجاری های انگشت دست و پا که قادر نیستند به طور عادی حرکت کنند پس از ثبت نام و حضور در مدارس عادی متوجه تفاوت خود با همکلاسی هایشان می شوند و اگر پیش زمینه رفتار نادرست از دوستانشان داشته باشند رفتارهای خشونت آمیز از خود نشان می دهند. بهترین راهکار این است که والدین قبل از ثبت نام مدارس با مشاوره روانشناس مدرسه صحبت کنند و اطلاعات صحیح و دقیقی از بیماری فرزندشان ارائه کنند. در ضمن علاوه بر اینکه بیماری این کودکان باید در مدرسه ثبت شود، اولیای مدرسه نیز باید کاملاً با مشکل و شرایط کودک آگاه باشند تا به لحاظ روانی کودک دچار آسیب نشود.

عوارض جدی در انتظار کودکان پرخاشگر

اگر خشونت به دلیل شرطی شدن یا سایر دلایل اکتسابی بروز کند، به طور یقین کودک در آینده پس از ورود به جامعه بزرگتر در روابط اجتماعی، ازدواج، محیط کار و دانشگاه با مشکلات زیادی روبرو خواهد شد، اما اگر این رفتار کودک به بیماری های جسمی مانند بیماری بیش فعالی باشد و به موقع درمان نشود علاوه بر بروز رفتارهای خشونت آمیز از کودک، سطح توجه و تمرکز او نیز کاهش می یابد و ممکن است کودک در آینده در ادامه تحصیل با مشکل مواجه شود؛ به طوری که حتی مدرک تحصیلی دیپلم را هم اخذ نکند.